

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitsna pola 1

Sreda, 30. avgust 2023 / 90 minut (60 + 30)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Konceptni list je na perforanem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

Izpitsni poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitsna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Izpitsna pola v delu A vsebuje 5 nalog polodprtga tipa, od katerih izberite in rešite 4, v delu B pa 3 naloge odprtga tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike so v priloženi barvni prilogi.

V preglednicah z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nalogo, ki ste jo reševali v delu B.

Del A				
1.	2.	3.	4.	5.

Del B		
6.	7.	8.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapisite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutek naloge dela B, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 24 strani (1–24), od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 12 strani (25–36).

M 2 3 2 5 6 1 2 1 0 2

3/36

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

5/36

Prazna stran

OBRNITE LIST.

DEL A**1. naloga: Umetnost starega Egipta**

1.1. Oblika egipčanskih grobov se je skozi obdobja staroegipčanske zgodovine spremenjala. Imenujte tri vrste grobnic, ki jih prepozname na slikah 1.1, 1.2 in 1.3.

Slika 1.1: _____

Slika 1.2: _____

Slika 1.3: _____
(3)

Kako se imenuje nahajališče grobov na sliki 1.3? Imenujte tudi vladarja, čigar grobničo so našli edino neizropano.

(2)
(5 točk)

1.2. Umetnost starega Egipta pozna dve zvrsti kiparstva (slike 1.5 in 1.6). Imenujte ju.

(1)

V kiparstvu so veljala stroga pravila upodabljanja. Pomagajte si s sliko 1.5 in napišite tri oblikovne značilnosti egipčanskega likovnega izraza.

(3)
(4 točke)

1.3. Navedite, kje so se ohranile stenske slike v starem Egiptu.

(1)

Monumentalne poslikave so prepoznavne po specifičnih oblikovnih značilnostih. Pomagajte si s sliko 1.7 in razložite, kako so oblikovane:

a) kompozicija:

(1)

b) človeška figura:

(1)

c) perspektiva:

(1)
(4 točke)

1.4. Na sliki 1.8 je fajumski portret. Pojasnite dve značilnosti teh podob.

(2 točki)

2. naloga: Starokrščanska in bizantinska umetnost

- 2.1. V starokrščanski umetnosti je Jezus predstavljen z različnimi simboli. V slikovnem gradivu v barvni prilogi prepoznejte tri simbole in predstavite njihov pomen.

(3 točke)

- 2.2. Oglejte si sliko 2.2. Zaradi katerih atributov sklepate, da figura ni žanrski lik? Predstavite dva atributa in ju razložite.

(2 točki)

- 2.3. Na sliki 2.3 je sarkofag. Pojasnite ta pojem.

(1)

(1)

Navedite dve razlike v oblikovanju figure na slikah 2.3, 2.3a in 2.3b v primerjavi s klasičnim grškim kiparstvom (slika 2.4).

17

(2)

Od kod je vzeta likovna snov za reliefne na sliki 2-3?

(1)

(1)

Prepoznaite ikonografski motiv na sliki 2.3a ali 2.3b in ga opišite.

Ime motiva:

me motivó. _____ (1)

(1)

Opis motiva:

(1)
(6 točk)

2.4. Katerega cesarja prepozname na sliki 2.5?

(1)

Kako upodobitev izraža cesarjevo moč?

(1)

V katerem mestu bi si lahko ogledali to umetniško delo?

(1)

Katero tehniko prepozname na slikah 2.5 in 2.5a?

(1)
(4 točke)

3. naloga: Srednjeveško kiparstvo

3.1. Kateri ikonografski motiv prikazuje slika 3.1?

(1)

Predstavite njegovo vsebino.

(1)

Kaj je mandorla? Kje jo opazite na tem reliefu?

(1)
(3 točke)

3.2. V slikovnem gradivu v barvi prilogi prepoznejte ikonografski motiv, ki spada v pasijon, in ga poimenujte.

(1)

O čem pripoveduje pasijon?

(1)
(2 točki)

3.3. Kateri del portala so nekoč krasili reliefi na slikah 3.1, 3.2 in 3.3?

(1)

Reliefom na slikah 3.1, 3.2 in 3.3 pripišite ustrezno umetnostnozgodovinsko obdobje.

Slika 3.1: [Slike i video izazivajući smanjenje učinkovitosti](#)

Slika 3.2: [Kliknite za detaljnije informacije](#)

Slike 3.3: [Kliknite za veću verziju](#)

(2)

(2)
(3 točke)

3.4. Zakaj Marija na sliki 3.2 v roki drži jabolko? Pojasnite simboliko te upodobitve.

(1 točka)

3.5. Navedite tri oblikovne značilnosti obdobja, v katerem je nastal relief na sliki 3.3.

(3)

Poimenujte ikonografski motiv na sliki 3.3.

(1)

Predstavite njegovo vsebino.

(1)
(5 točk)

3.6. Kaj simbolizira vejnata oblika križa na sliki 3.4?

(1 točka)

4. naloga: Italijanska renesančna arhitektura

4.1. V zgodnji renesansi se je uveljavil nov arhitekturni tip (slika 4.1). Poimenujte ga.

(1)

V katerem italijanskem mestu se je uveljavil? Zakaj prav tam?

(2)

Kaj je značilno za zasnovo take stavbe?

(1)
(4 točke)

4.2. Kateri arhitekt je napisal traktat o arhitekturi in v njem pozval k zgledovanju po antiki?

(1)

Kako se to zgledovanje po antiki kaže na njegovih dveh delih na slikah 4.2 in 4.3?

Slika 4.2:

Slika 4.3: _____

4.3 Navedite še tri pomembne arhitekte italijanske renesanse

(3 točke)

- 4.4. V italijanski renesansi se je tudi v zasnovi stavbe uveljavil nov ideal sakralne arhitekture (slika 4.4). Kateri?

(1 točka)

- 4.5. Navedite štiri oblikovne značilnosti visokorenesančne arhitekture.

(2 točki)

- 4.6. Načela italijanske renesančne arhitekture so odmevala tudi na Slovenskem. Navedite dva spomenika, pri katerih najdemo te odmeve.

(2 točki)

5. naloga: Prepoznavanje umetnika

5.1. Kdo je avtor del na slikah 5.1, 5.2 in 5.3?

(1)

V katerem stoletju in v kateri deželi je deloval?

(1)

Kakšne so bile družbene značilnosti te dežele v tem času? Navedite eno značilnost.

(1)
(3 točke)

5.2. S tem slikarjem se je uveljavila nova slikarska tehnika. Katera?

(1)

Navedite tri značilnosti njegovega sloga.

(3)
(4 točke)

5.3. Za tega slikarja je značilna raba prikrite simbolike. Kaj pomeni ta izraz?

(1)

Razložite tri primere prikrite simbolike na delu na sliki 5.1.

(3)
(4 točke)

- 5.4. Kateri neposredno spoznavni motiv oziroma likovno snov upodablja delo na slikah 5.1, 5.2 in 5.3?

Slika 5.1: _____

Slika 5.2: _____

Slika 5.3: _____

(3 točke)

- 5.5. S katerim detajlom dela na sliki 5.1 je ta slikar vplival na sliko španskega slikarja Velázqueza (slika 5.4)?

(1 točka)

DEL B

6. naloga

Oglejte si umetniško delo na slikah 6.1, 6.1a in 6.1b ter ga predstavite:

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite. (4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi. (3 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...). (3 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. (3 točke)
5. Primerjajte delo na slikah 6.1, 6.1a in 6.1b s tistim na slikah 6.2, 6.2a in 6.2b glede na obliko in vsebino. Poudarite tako podobnosti kot razlike. (5 točk)
6. Primerjalno opredeljite svoj odnos do obeh del. (2 točki)

Skupaj 20 točk

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Oblikujte besedilo v smiselnopovezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

7. naloga

Oglejte si umetniško delo na sliki 7.1 in ga predstavite:

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite.
(4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost.
(3 točke)
5. Primerjajte delo na sliki 7.1 s tistim na sliki 7.2 glede na vsebino in obliko. Poudarite tako podobnosti kot razlike.
(5 točk)
6. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(2 točki)

Skupaj 20 točk

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Oblikujte besedilo v smiselnopovezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

8. naloga

Oglejte si umetniško delo na sliki 8.1 in ga predstavite:

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite.
(4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost.
(3 točke)
5. Primerjajte delo na sliki 8.1 s tistim na sliki 8.2 glede na vsebino in namen ter obliko. Poudarite tako podobnosti kot razlike.
(5 točk)
6. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(2 točki)

Skupaj 20 točk

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Oblikujte besedilo v smiselnopovezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

19/36

Številka izbrane naloge: _____

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 3 2 5 6 1 2 1 2 0

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 3 2 5 6 1 2 1 2 .

21/36

Viri slik v barvni prilogi (k Izpitni poli 1)

Slika 1.1: https://images.saymedia-content.com/.image/t_share/MTc0NjQ1NjA2MzUwNDY0Nzgz/. Pridobljeno: 30. 3. 2022.

Slika 1.2: <https://wallpapers.gg/>. Pridobljeno: 20. 4. 2020.

Slika 1.3: <https://tinyurl.com/yabbhtgg>. Pridobljeno: 30. 3. 2022.

Slika 1.4: več avtorjev, Nastajanje Evrope, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana, 1987.

Slika 1.5: J. Kastelic idr., Stare kulture, Velika ilustrirana enciklopedija, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1984.

Slika 1.6: <https://stepcdn.com/assets/2017-08/23/13/4scsx/akhenaton-3-700x.jpg>. Pridobljeno: 21. 4. 2020.

Slika 1.7: <https://tinyurl.com/y8owl4d8>. Pridobljeno: 21. 4. 2021.

Slika 1.8: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.

Slika 2.1: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.

Slika 2.2: <https://tinyurl.com/ya8nmwpm>. Pridobljeno: 18. 5. 2016.

Slika 2.3: <https://tinyurl.com/ycb7d3lb>. Pridobljeno: 30. 3. 2022.

Slika 2.3a: <https://tinyurl.com/ybxj887p>. Pridobljeno: 30. 3. 2022.

Slika 2.3b: https://farm4.staticflickr.com/3633/4061853830_3c1cca9b13_b.jpg. Pridobljeno: 1. 3. 2019.

Slika 2.4: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/>. Pridobljeno: 5. 2. 2015.

Slika 2.5: <https://tinyurl.com/yz5fwjd6>. Pridobljeno: 4. 6. 2020.

Slika 2.5a: <https://tinyurl.com/y2f99s3m>. Pridobljeno: 4. 6. 2020.

Slika 3.1: <https://tinyurl.com/yc7hwbn8>. Pridobljeno: 30. 3. 2022.

Slika 3.2: <http://www.ng-slo.si/si/imagelib/zoom/default/ZBIRKE/NGP/NGP0681.jpg>. Pridobljeno: 6. 2. 2015.

Slika 3.3: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998.

Slika 3.4: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998.

Slika 4.1: <https://tinyurl.com/y764st6u>. Pridobljeno: 31. 3. 2022.

Slika 4.2: <https://tinyurl.com/y9fvtryu>. Pridobljeno: 31. 3. 2022.

Slika 4.3: M. Bussagli, Arhitektura, Stanek, Varaždin, 2006.

Slika 4.4: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.

Slika 4.5: <https://tinyurl.com/y8l66tpp>. Pridobljeno: 31. 3. 2022.

Slika 4.6: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.

Slika 5.1: več avtorjev, Likovna umetnost, velika ilustrirana enciklopedija, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2012.

Slika 5.2: več avtorjev, Likovna umetnost, velika ilustrirana enciklopedija, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2012.

Slika 5.3: <http://www.thehistoryblog.com/wp-content/uploads/2012/02/open-altarpiece.jpg>. Pridobljeno: 16. 2. 2016.

Slika 5.4: <https://tinyurl.com/vyjupaq>. Pridobljeno: 2. 12. 2022.

Slika 6.1: <https://tinyurl.com/yacf12lt>. Pridobljeno: 31. 3. 2022.

Slika 6.1a: <https://tinyurl.com/y8fvcqsm>. Pridobljeno: 31. 3. 2022.

Slika 6.1b: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/76/>. Pridobljeno: 2. 12. 2022.

Slika 6.2: <https://tinyurl.com/y8mf5cc4>. Pridobljeno: 31. 3. 2022.

Slika 6.2a: <https://tinyurl.com/ya99jqzj>. Pridobljeno: 31. 3. 2022.

Slika 6.2b: <https://tinyurl.com/y76hf3eg>. Pridobljeno: 31. 3. 2022.

Slika 7.1: več avtorjev, Likovna umetnost, velika ilustrirana enciklopedija, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2012.

Slika 7.2: J. E. Davies idr., Jansonova povijest umjetnosti: zapadna tradicija, Stanek, Zagreb, 2008.

Slika 8.1: <https://tinyurl.com/ycfnmvsb>. Pridobljeno: 31. 3. 2022.

Slika 8.2: <http://www.ng-slo.si/>. Pridobljeno: 9. 6. 2013.

Prazna stran

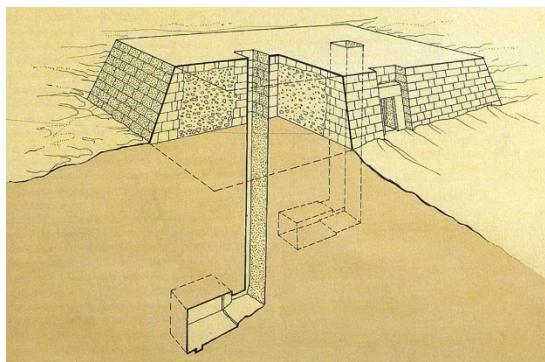

Prazna stran

Barvna priloga (k Izpitni poli 1)

1. naloga: Umetnost starega Egipta

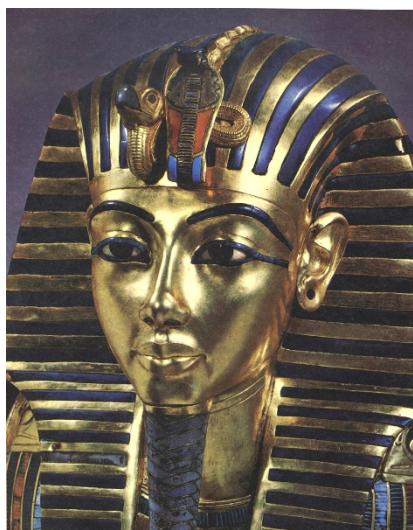
Slika 1.1

Slika 1.2

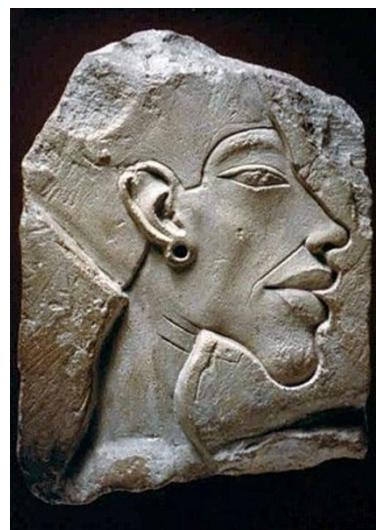
Slika 1.3

Slika 1.4

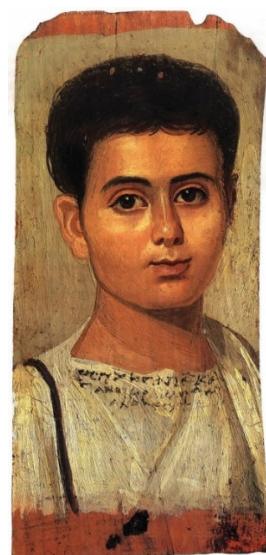
Slika 1.5

Slika 1.6

Slika 1.7

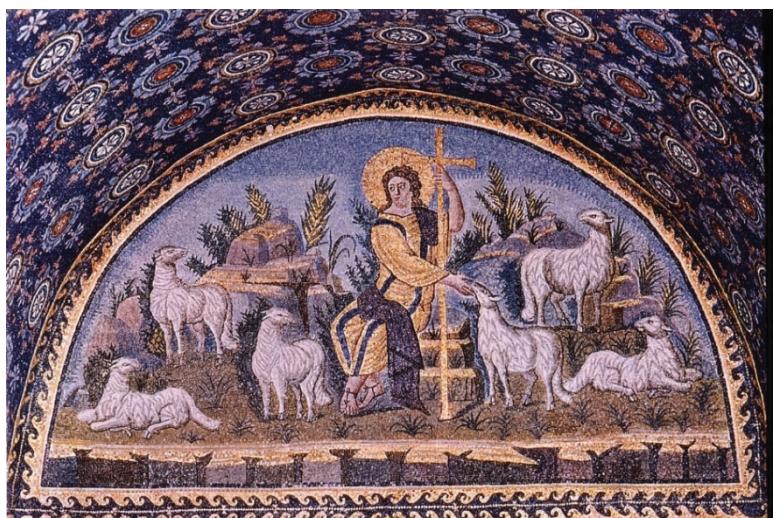

Slika 1.8

2. naloga: Starokrščanska in bizantinska umetnost

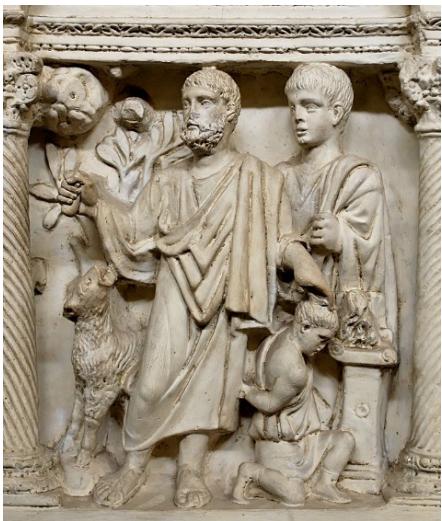
Slika 2.1

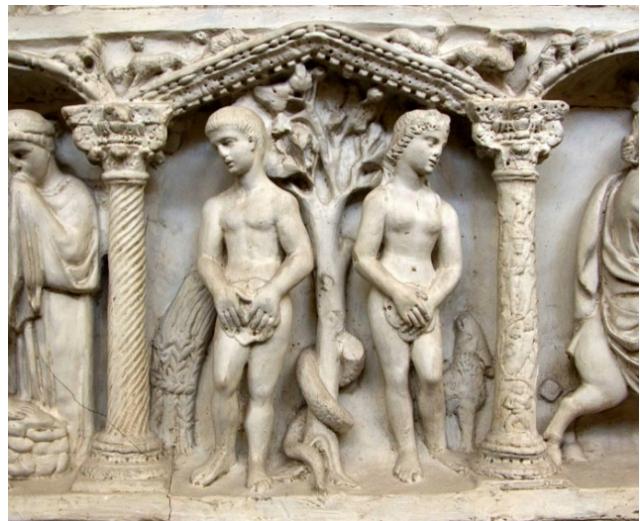
Slika 2.2

Slika 2.3

Slika 2.3a

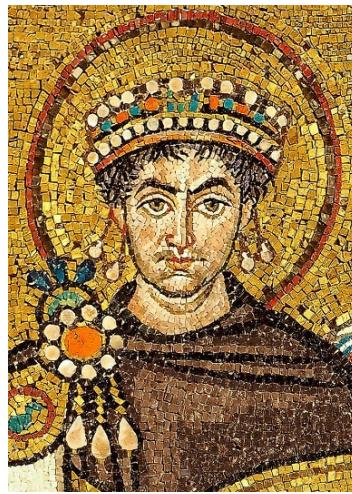
Slika 2.3b

Slika 2.4

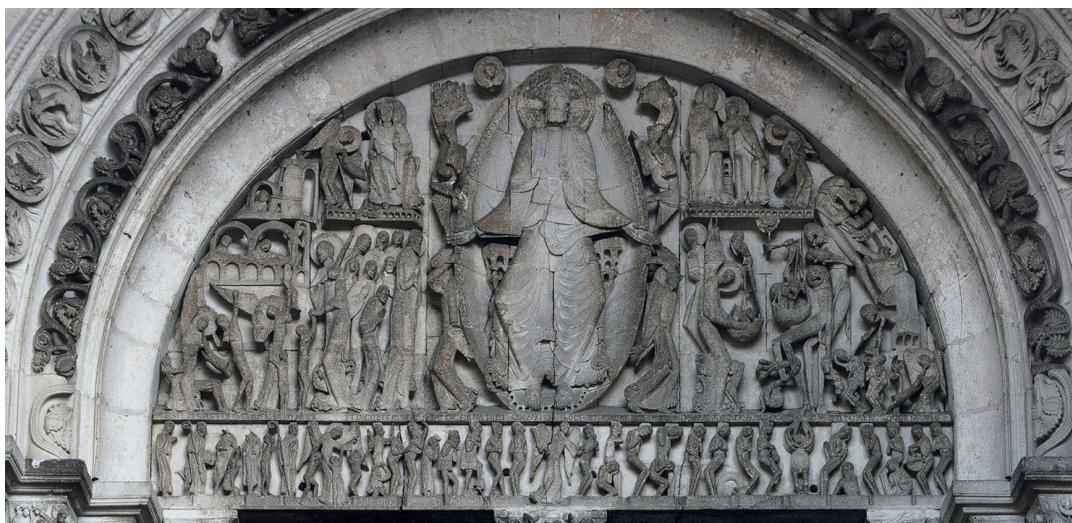
Slika 2.5

Slika 2.5a

3. naloga: Srednjeveško kiparstvo

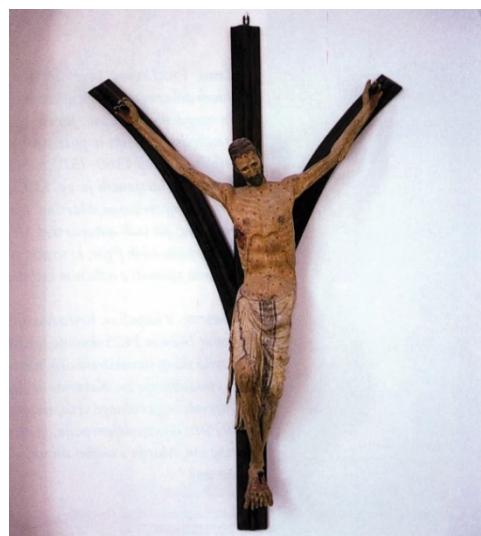
Slika 3.1

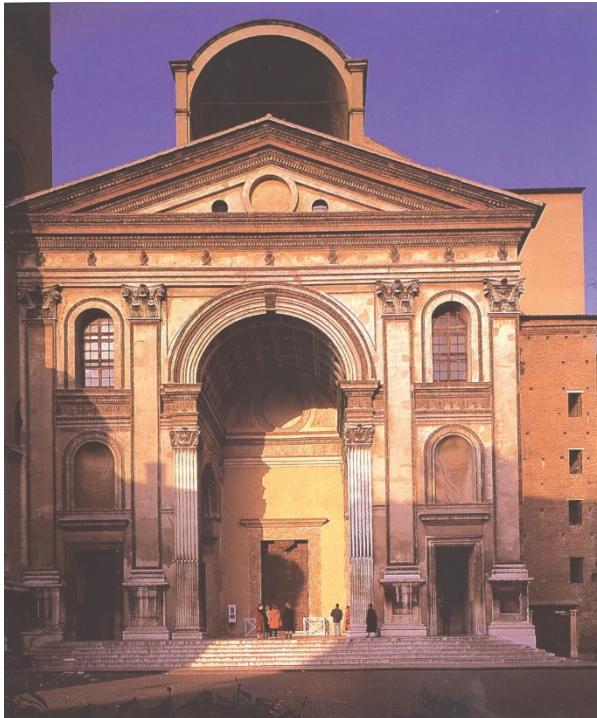
Slika 3.2

Slika 3.3

Slika 3.4

4. naloga: Italijanska renesančna arhitektura*Slika 4.1**Slika 4.2**Slika 4.3**Slika 4.4*

Slika 4.5

Slika 4.6

5. naloga: Prepoznavanje umetnika

Slika 5.1

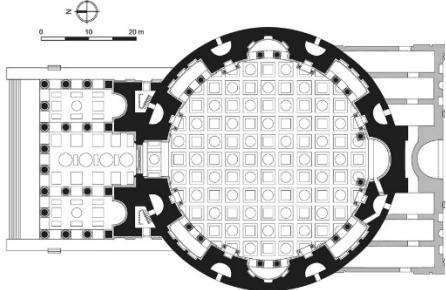
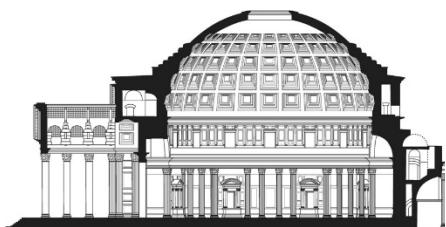
Slika 5.2

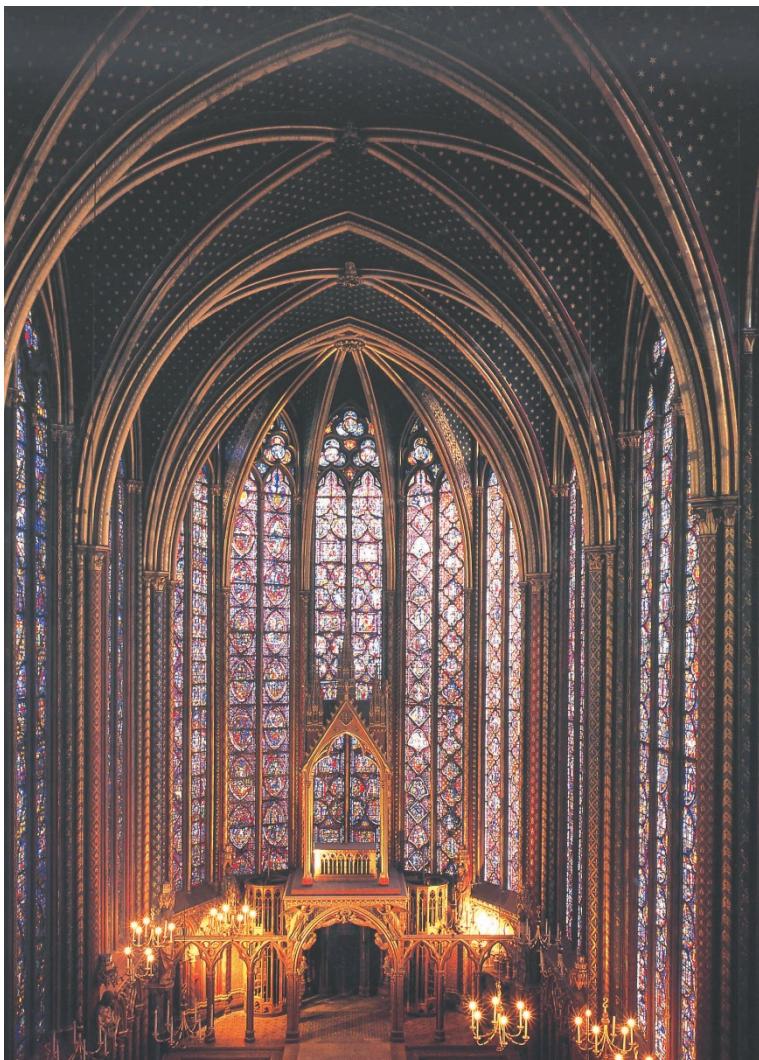

Slika 5.3

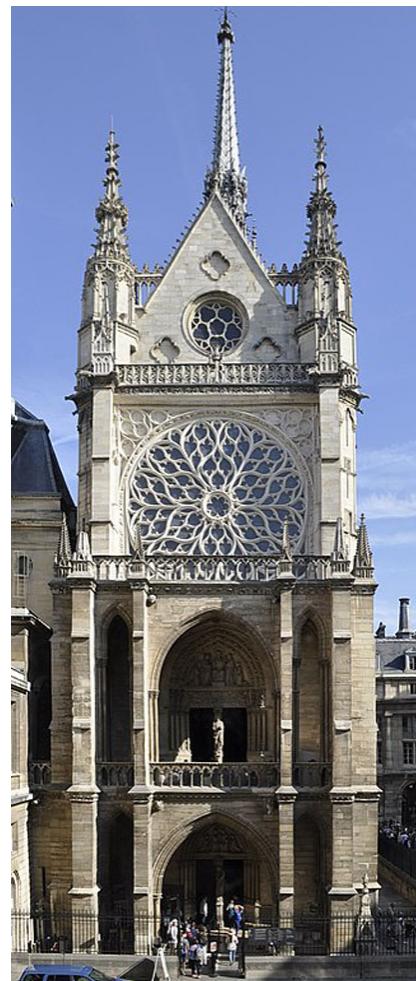

Slika 5.4

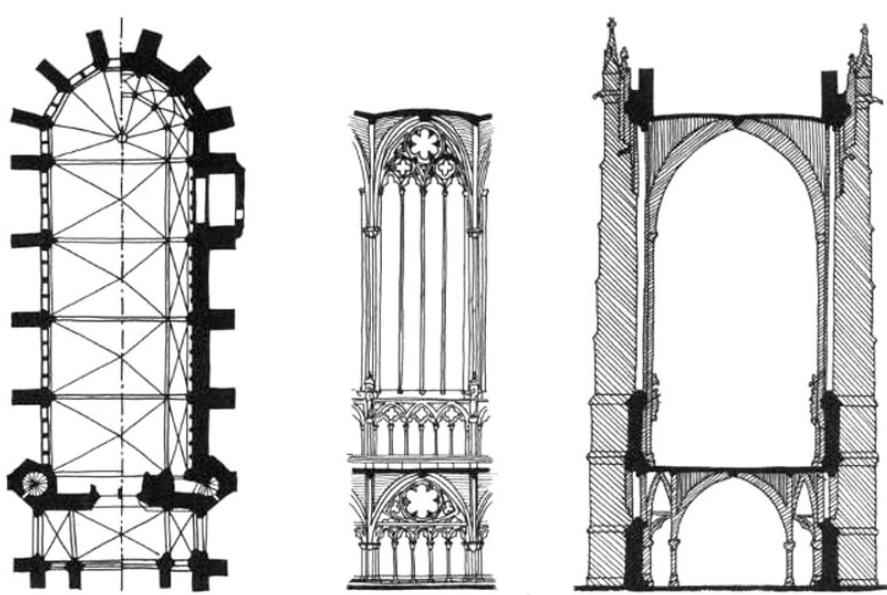
6. naloga*Slika 6.1**Slika 6.1a**Slika 6.1b*

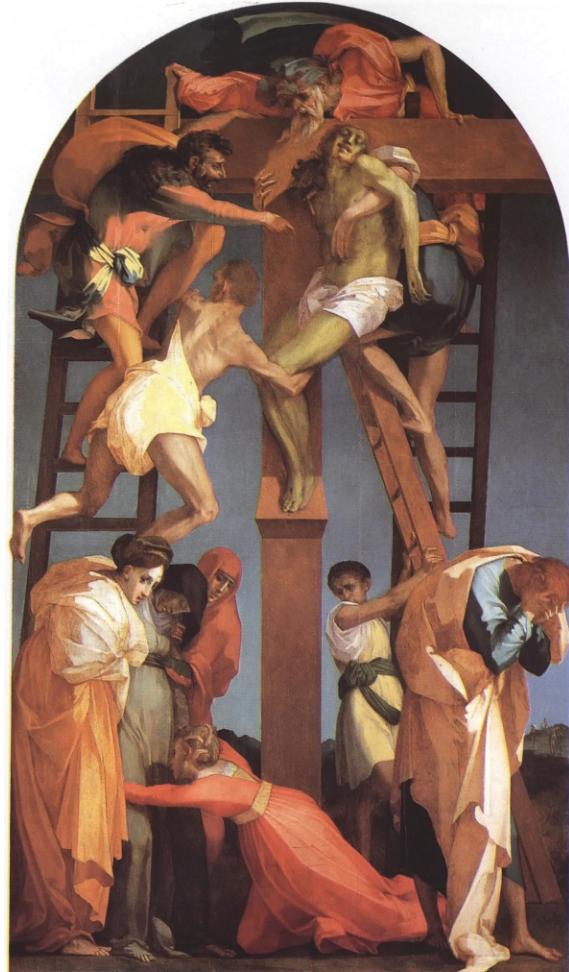
Slika 6.2

Slika 6.2a

Slika 6.2b

7. naloga*Slika 7.1**Slika 7.2*

8. naloga

Slika 8.1

Slika 8.2